

Fintech ve İslami Finans

Dijitalleşme, Kalkınma ve
Yenilikçi Yıkım

Nafis Alam, Lokesh Gupta ve Abdolhossein Zameni

Çeviri: Melih Turan

NAFIS ALAM, Malezya Reading Üniversitesi Henley Business School finans kürsüsünde doçent olarak görev yapmaktadır. Araştırmalarını fintech, bankacılık düzenlemeleri, kurumsal finans, İslami bankacılık ve finans üzerine sürdürmektedir. Cambridge Üniversitesi Judge Business School Cambridge Alternatif Finans Merkezinde (CCAF) misafir araştırmacıdır. Doktora derecesini Monash Üniversitesi Bankacılık ve Finans bölümünden almıştır.

LOKESH GUPTA, Geleneksel ve İslami bankacılık sektörlerinde finansal teknoloji alanında 18 yıldan fazla iş tecrübesine sahiptir. Aynı zamanda RM Applications isimli şirketin kurucu ortağıdır. Hâlihazırda Güney Doğu Asya bölgesinde aktif-pasif yönetimi, Basel III raporlama, veri marketi geliştirme, uluslararası transferler ve ödeme uygulamaları üzerine çalışmaktadır. İslami bankacılık ve finans alanında birçok akademik çalışması mevcuttur.

ABDOLHOSSEIN ZAMENI, Malezya Reading Üniversitesi Henley Business School finans kürsüsünde öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır. İran Mazandaran Bilim ve Teknoloji Üniversitesinde Endüstri Mühendisliğinden lisans ve Malezya Multimedia Üniversitesinden finans yüksek lisans derecesi almıştır. Doktorasını ise 2014 yılında Malezya Ulusal Üniversitesi (UKM) finans bölümünde tamamlamıştır.

MELİH TURAN, Lisans eğitimini finansal teknoloji dalında Bilkent Üniversitesi Muhasebe Bilgi Sistemleri Bölümünden aldı. Bir yıl Fransa Burgundy İşletme Okulunda eğitim gördü. Yüksek lisansını Marmara Üniversitesi Ortadoğu ve İslam Ülkeleri Araştırmaları Enstitüsü, Ortadoğu Ekonomi Politikası alanında tamamladı. Hâlen aynı alanda doktora öğrenimine devam etmektedir. Türkiye’de ve yurt dışında İslami fintech sektöründe profesyonel anlamda tecrübe kazanmıştır. İLKE Vakfı İslam İktisadı Araştırmaları Merkezi (İKAM) yürütme kurulu üyesidir.

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLERİN LİSTESİ.....	11
TABLOLARIN LİSTESİ.....	13
TAKDİM.....	15
ÖNSÖZ.....	17
KISALTMALAR.....	19
Birinci Bölüm	
Finans Sektöründe Dijitalleşme ve Yenilikçi Yıkım.....	21
1.1 Giriş.....	21
1.2 Finansal Sektörün Dijitalleşmesi.....	22
1.3 Finansal Sektörde Yenilikçi Yıkım.....	25
1.4. Dijital Dönüşüm ve İslami Finans.....	27
1.5 Sonuç.....	29
Kaynakça.....	29
İkinci Bölüm	
Finansal Teknolojilerin Ortaya Çıkışı ve Küresel Dönüşümü.....	31
2.1 Giriş.....	31
2.2 Fintech Nedir?.....	32
2.3 Fintechlerin Ortaya Çıkışı.....	33
2.4 Fintechlerin Gelişimi.....	36

2.5 Küresel Fintech Eğilimleri.....	40
2.5.1 Gelişmekte Olan Fintech Piyasaları.....	44
2.5.2 Fintech Sektörünün Bölgesel Görünümü	46
2.5.2.1 ASEAN.....	46
2.5.2.2 MENA.....	50
2.5.2.3 ABD / Birleşik Krallık	52
2.5.2.4 Diğerleri.....	53
Kaynakça.....	55

Üçüncü Bölüm

Finans Sektörünü Yıkıcı Yeniliklerle Güçlendiren Fintech.....	59
3.1 Giriş.....	59
3.2 Finans Sektöründe Fintechler	60
3.2.1 Dijital Cüzdanlar ve Ödemeler.....	60
3.2.2 Gayriresmî Finansman ve Kitle fonlaması.....	62
3.2.3 Varlık Yönetimi.....	64
3.2.4 Insurtech.....	66
3.2.5 Regtech.....	68
3.3 Fintech Çözümlerini Güçlendiren Teknolojiler.....	70
3.3.1 Sandbox	70
3.3.2 Blokzinciri.....	72
3.3.3 Bulut Bilişim	74
3.3.4 Büyük Veri Analitiği.....	76
3.3.5 IoT: Nesnelerin İnterneti.....	78
3.3.6 Robo-Danışmanlar	80
3.3.7 Makine Öğrenmesi ve Yapay Zekâ	83
Kaynakça.....	85

Dördüncü Bölüm

İslami Fintechlerin Ortaya Çıkışı ve Güncel Durumu	89
4.1 Giriş.....	89

4.2 İslami Finansa Genel Bakış	90
4.3 İslami Bankacılığın İlkeleri	92
4.4 İslami Fintechlere Genel Bakış	95
4.4.1 İslami Fintechlerin Mantığı	96
4.4.2 İslami Fintech Ekosistemi ve Uygulamaları	98
4.4.2.1 İslami Kitle Fonlaması ve Finansman	98
4.4.2.2 Helal Varlık Yönetimi	101
4.4.2.3 Dijital Cüzdan ve Ödemeler	103
4.4.3 İslami Fintechlerin Ülkelere Göre Gelişimi	105
Kaynakça	106

Beşinci Bölüm

İslami Finanstaki Blokzinciri Uygulamaları	107
5.1 Blokzincirine Giriş	107
5.2 Blokzinciri ve Şer'î Uyumluluk	112
5.3 İslami Finans Açısından Blokzinciri Uygulamaları	113
5.3.1 Blokzinciri ve İslami Finans	114
5.3.2 Blokzinciri ve Kriptoparalar ile Para Transferi	116
5.3.3 Blokzinciri ve Akıllı Sözleşmeler	118
5.3.4 Blokzinciri ve Ödemeler	121
5.3.5 Blokzinciri ve İş Süreçleri	121
5.4 Blokzincirinin Faydaları ve Zorlukları	122
5.4.1 Blokzincirinin Faydaları	122
5.4.2 Blokzincirinin Zorlukları	124
Kaynakça	125

Altıncı Bölüm

Kriptoparalar ve İslami Finans	127
6.1 Giriş	127
6.2 Kriptoparalara Genel Bakış	127
6.2.1 Kriptopara Madenciliği	130

6.3 İslam'da Para.....	133
6.4 Kriptopara ve Şer'î Uyumluluk	136
6.5 Dolaşımdaki İslami Kriptoparalar	140
6.6 İslami Finansta Kriptoparaların Zorlukları.....	144
6.7 Sonuç	146
Kaynakça.....	146

Yedinci Bölüm

Akıllı Sözleşmeler ve İslami Finans.....	149
7.1 Akıllı Sözleşme Teknolojisine Genel Bakış.....	149
7.2 Akıllı Sözleşme Süreçleri.....	152
7.3 Akıllı Sözleşmeler ve Şer'î Uyumluluk.....	157
7.3.1 Şer'î Açından Geçerli Sözleşmenin Temel Unsurları.....	157
7.3.2 Şer'î Uyum.....	159
7.4 İslami Finansta Akıllı Sözleşmelerin Kullanımı	159
7.4.1 İslami Sermaye Piyasası ve Varlık Yönetimi	161
7.4.2 Vakıflar	162
7.4.3 Zekât.....	163
7.5 Akıllı Sözleşmelerin Zorlukları.....	163
Kaynakça.....	165

Sekizinci Bölüm

Fintechlerin Kanuni Düzenlemeleri	167
8.1 Giriş.....	167
8.2 Fintech Düzenlemelerinin Çerçevesi.....	167
8.3 Düzenleyici Sandbox	168
8.4 Regtech.....	171
8.5 Fintech Düzenlemeleri Üzerine Vaka Çalışmaları.....	173
8.5.1 Malezya.....	173
8.5.1.1 Mikrofinans ve P2P Finansman	174

8.5.1.2 Ödemeler ve Para Transferleri	177
8.5.1.3 Para Transferleri	178
8.5.1.4 Paya Dayalı Kitle Fonlaması	179
8.5.1.5 ICO, Kriptopara Borsası ve Dağıtık Defterler	180
8.5.1.6 Insurtech	181
8.5.1.7 Malezya Düzenleyici Sandbox	183
8.5.1.8 Özdenetim Kuralları Gibi Bağlayıcı Olmayan Hukuk Mekanizması.....	185
8.6 Sonuç	189
Kaynakça.....	189
Dokuzuncu Bölüm	
İslami Fintechlerin Karşılaşacağı Zorluklar ve Başarı Unsurları.....	193
9.1 Genel Bakış	193
9.2 İslami Finansta Fintechlerin Başarı Unsurları	197
9.3 İslami Fintechlerin Karşılaşacağı Zorluklar	198
9.4 İslami Fintechlerin Gelişimi	200
9.5 Gelecekteki Gelişmeler.....	202
Kaynakça.....	207
İNDEKS	209

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil 4.1 İslami fintechlerin mantığı	97
Şekil 4.2 Kitle fonlaması	99
Şekil 4.3 İslami fintech sektörünün mevcut durumu	105
Şekil 5.1 Blokzinciri süreci	109
Şekil 5.2 Hada DBank platformu	115
Şekil 5.3 Kriptopara ve blokzinciri ile para transferi işlem akışı.....	117
Şekil 6.1 Bitcoin madenciliği süreci	130
Şekil 7.1 Akıllı sözleşmelere genel bakış	150
Şekil 7.2 Akıllı sözleşme uygulamaları.....	152
Şekil 7.3 Akıllı sözleşme süreci	153